

T. Ágoston László

Az öreg zsebes

Az öreg zsebes egy padon ült a parkban és elmélkedett. Semmi szokatlan nem volt ebben. Ősz volt, lombhullató, gesztenyepotyogató ősz. A nap sugarai már inkább csak világítottak, mint melegítettek. Ritkán fordult elő, hogy levettették vele a sokzsebes kabátot. A munkakabátot – szokta becézgetni magában. Mert nem akármilyen kabát volt az; maga alakítgatta, varrogatta a bélését. Olyan rejtekhelyek voltak benne, hogy ha abba valamit eldugott, nyomozó legyen a talpán, aki megtalálja... Most mégis... A fene egye meg, nem tudja kiverni a fejéből ezt a reggeli esetet. Nem nagy dolog, hisz' alig volt néhány forint abban az erszényben, hanem a szakmai büszkeség! Az a szőke suhanc lehetett, aki a villamoson állandóan mocorgott, lökdösődött a háta mögött. A pancser. Látszott rajta, hogy kezdő... Egy szakmabeli ezt az első mozdulatnál kiszúrja. Mégis csak ő lehetett... De hogy a fenébe csinálta? Nem a külső zsebéből emelte ki, hanem a szíve fölül. Éreznie kellett volna ahogy odanyúl, de semmi. Csak itt vette észre a padon megpihenve. Nem fér a fejébe. És egyáltalán ki lehetett ez a kölyök? Még soha se látta ezen a környéken, pedig itt minden zshiványt ismer.

Magát a tényt, hogy valaki lop, nem tartotta bűnnek. Végtére is mióta világ a világ, mindig voltak gazdagok és szegények, és voltak akik megdézsmálták a gazdagok vagyonát. Így van ez rendjén. Mert kitől származik a gazdagok pénze? No ugye? Hát persze, hogy azoktól, akik szegények maradtak. Ez nem lopás? Nem a frászt, csak ezt szentesíti az állam. Ő tehát nem tesz

egyebet, mint elveszi azt, ami egyébként is megillette volna. No meg arról se feledkezzünk meg, hogy ha nem lennének tolvajok, nem lenne szükség rendőrökre se. Mit tudna kezdeni az állam ennyi éhes szájjal? Ha jól meggondoljuk, belőlük, a bűnözőknek bélyegzett emberekből élnek. És egyesek milyen jól megélnek!

Persze ezek se egyformák ám. Ahány, annyi féle. Volt itt például egy őrmester. Az úriemberként viselkedett, mindig állta a szavát. Nagydarab, feketehajú pasas... Pizkosul tudott verekedni. Az a pletyka járta róla, hogy ő is csibészként kezdte a pályafutását. A fene tudja... No, meg ki a fenét érdekel? Az viszont tény, hogy ha bement a csehóba, ott olyan csönd lett, hogy még a légy zümmögését is meg lehetett hallani. Tudott verekedni, de soha se kötekedett. Megvárta, míg belekötnek. Aztán az Isten mentse meg az illetőt...

Volt egy nagyhangú strici, mindig ott ült a sarki csehóban a sarokasztalnál. Oda jártak hozzá elszámolni a kurvák. Mindenki utálta, mert iszonyatosan nagy pofája volt, és verte a lányokat. Egy nap odaült hozzá ez az őrmester és azt mondta neki:

- Panasz van rád, Feró. Azt mondják, vered a lányokat. Hát illendő dolog ez Feró?

Az a marha meg ahelyett, hogy letagadta volna az egészszet és szerényen lelépett volna, elhúzta a pofáját és azt mondta:

- Mi közöd hozzá, fakabát? A te húgodat verem?

No, szó szót követett, az őrmester elő akarta állítani. A strici meg behúzott neki egyet és kirohant a hátsó ajtón. Ez meg utána. Futtában csatolta le a gumibotot. Elkapta az udvarban, és

úgy meg- agyalta, hogy szarnak se volt jó. De nem jelentette föl. Azt mondta; ennyi. Egyszer két csibész éjfél után megleste a parkban. Azokat se jelentette föl. Még taxiba is rakta őket, úgy véresen, ahogy voltak.

Miért is jutott eszébe ez az őrmester? Ja, a nyomozás miatt. Régen volt ez, több, mint húsz éve. Akkor még imponálni akart a csajoknak. Éppen egy hegyes - begyes barnát karmolgatott. Akkoriban ő volt a menő a környéken. Nagyon fájt rá a stricik foga, de ő volt nála a jó. Csakhogy az Isten pénze se lett volna elég neki. Előfordult, hogy egy nap öt - hat pénztárcát hazavitt, az meg csak úgy pittyegett hozzá. „Csak ennyi?” Pedig akkor elismerten ő volt a legjobb a szakmában. Biztos a keze, megnyerő a modora, száz százalékosak a reflexei... Alig akadt priusza. De ez a kurva csak pittyegett rá.

Szerelmes volt belé? A fene tudja... Különben is, ebben a világban nagy flanc a szerelem. Kockázatos dolog, sok bajt hozhat az ember fejére. Olyankor sokat pofázik a mókus, aztán keresheti ki buktatta le. Itt más a stílus, meg a trendi. „Jó vagy nálam, kicsim. Jössz?” Ha jön, oké. Ha nem, rá kell még ígérni valamit.

No, de nem is ez a lényeg. Be akarta bizonyítani ennek a hülye kurvának, hogy ő a legjobb. Minek? Mert nem volt észnél. Normális zsebes ilyet nem csinál. Szóval egy vasárnap elvitte a cirkuszba. Direkt az első sorba váltott jegyet, hogy őt válassza ki a bűvész közreműködőnek a számához. Most már tudja, hogy örülség volt. Talán akkor is tudta, de hát ha az a bizonyos szerv föláll, az ész megáll. Ennyi.

Jött is a bűvész. Tiszteletet parancsoló ősz hajú úriember. Zene, rekvizitumok, meg minden.

Karikaszám, kártya, galamb a cilinderből, meg a többi szokásos trükk. No, és jött a nagyjelenet. A közönség soraiból kért egy közreműködőt. Ő már rohant is a porondra, nehogy megelőzzék. Bárgyú mosollyal tűrte, hogy az orrából, füléből kétforintosokat varázsoljon elő, a zakója zsebéből kártyákat kotorásson, sőt még azt is, hogy levegye a karóráját, gyűrűjét, és még segített is neki, amikor a tárcája megakadt a belső zseb gombjában.

Amikor visszaült a helyére, a bűvész visszaadott mindent, s a taps után folytatta volna tovább a produkciót. Kínos mosoly, keresgélés... már - már elsírta magát tehetetlenségében. És ekkor ő hozzá lépett elegánsan, széles mosollyal, udvariasan meghajolva, ahogy a profik szokták.

- Netán a varázspálcáját keresi, művész úr? Parancsoljon.

A bűvész esetlen mozdulattal, szinte kétségbeesetten kapott a kis fekete pálcá után.

- Várjon! - mondta ő tovább mosolyogva. - Visszaadom a kártyáit, meg a tárcáját is, hátha szüksége lesz még rá...

Az ősz hajú ember néhány pillanatig zavarodottan, szinte megbűvölten állt, aztán hirtelen jött ötlettel kezét nyújtott.

- Gratulálok, kollégám! Maga tehetségesebb bűvész, mint én.

A zenekar tust játszott, ő meg szerény mosollyal fogadta a tapsot és a gratulációkat. Amikor hazamentek, a nő összecsomagolt és otthagya. Bármit mondott neki, csak a fejét rázta és azt hajtogatta:

- Holnap rád száll az egész rendőrség. Én ebből nem kérek.

Sajnos igaza lett. No nem egészen, csak félig. Nem az egész rendőrség szállt rá, csak ez az őrmester. Néhány nap telt el a cirkuszi mutatvány óta. Ősz volt akkor is, délelőtt. Itt ült a parkban és gondolkozott. A melótól is elment a kedve, pedig zsúfolva volt a piac emberekkel, és több vidéki városban is tartottak búcsút. Gennyesre kereshette volna magát. Indiszponáltnak érezte magát, tán még a keze is megremegett néha. És akkor jött az a bizonyos őrmester. Nem szólt, csak leült mellé a padra és hallgatta a gesztenyék koppanását. Ő is hallgatott. Tudta, hogy akar tőle valamit ez az ember.

- Te, Zsebi! - mondta végül. - Még nem is gratuláltam. Láttalak a cirkuszban. Ügyesen csináltad.

- Mit?

Az őrmester szeme szinte szúrt.

- Ja, azt a bűvész trükköt? Sokat gyakoroltam otthon, meg a bűvész úr is segített egy kicsit...

- Már megint hazudsz, Zsebi! Kár... Pedig szívesen segítettem volna rajtad.

- Rajtam? Maga? Ugyan miben?

- Hát, tudod, van a zsebemben néhány följelentés. A személyleírások rohadtul passzolnak rád. Mennyit is ültél legutóbb zsebtolvajlásért?

- Másfél évet. De őrmester úr, én azóta nem... Olyan tiszta vagyok, mint a ma született hattyú...

- Nem hát. Ezek a pénztárcák csak úgy átugráltak a zsebedbe. Tudom én... Csak az a baj, hogy némelyiken rajta maradt az ujjlenyomatod is.

- Az enyém? No nem, őrmester úr, az nem lehet... Ez valami félreértés... Valaki biztosan be akar sározni.

- Rendben van, Zsebi, én akár hihetek is neked. Csakhogy ennek ára van. Hajlandó vagyok elfelejteni ezt a néhány pénztárcát, ha segítesz nekem. Gyilkossági ügyről van szó.

- De őrmester úr, tudja, hogy én még egy kósza pofont se adtam senkinek... Én gyűlölöm az erőszakot!

- Én tudom, Zsebi, de mit tehetek? Ezek a csibészek mindenáron bele akarnak keverni téged. Azt mondják, te loptad el a kulcsot, és te rejtegeted a szajrét is. Márpedig ha ezt rád verik, Zsebi, hozzá még a gyilkosságban való bűnsegédletet... Tudod hány évet jelent ez a sitkón Zsebi? Akár készítheted is a szappant, meg a törülközőt. Azt mondják, megint bent van Vácott a Bivaly és köcsöghiányban szenved...

- De biz' Isten... őrmester úr!... Az anyám életére esküszöm... ilyesmibe én soha...

- Ne esküdj, Zsebi! Tudom, hogy lelencben nőttél föl és azt is, hogy soha nem jársz templomba, mert ott nem lehet lopni. Mármint pénztárcákat, mert téged csak ez a műfaj érdekel. De én ezt mind hajlandó vagyok elfelejteni, ha megszerzed nekem a Lóköttő lakáskulcsát.

- A Lóköttőt? De hát az a vadbarom megöl. Az egy igazi vadállat, őrmester úr!

- Az lehet, de választhatsz, Zsebi. Vagy holnap estére elhozod ide a kulcsot, vagy én verlek meg úgy, hogy betojsz. És akkor ne feledd, hogy nálam vannak a följelentések, és a haverjaid is rád fogják verni a balhét. A sitkón fogsz megrohadni, Zsebi! Bizony, a Bivallyal egy zárkában, és te leszel a köcsög...

- De nem, őrmester úr, hát ismer engem, én...

Jó néhány órát ücsörgött a padon, mire elhatározta magát. Lókötőt utálta az erőszakosságáért, meg a kemény balhéiért, de félt is tőle. Tudta, hogy ha kiderül a kulcslopás, az első sarkon a hasába nyomják a kést. De félt az őrmestertől is. Utálta a börtöncellát, a smasszerokat, akik csak kiröhögik a kistílű zsebest, a rabtársakat, akik állandóan csicskáztatják, és főleg a Bivalyt, aki spontán egyszerűséggel rácsribinek nevezte őt.

Másnap estére megvolt a kulcs. No, nem az eredeti, egy másolat. Lókötő nem sokat törődött a holmijával. Különösen nem a csehóban, kártyázás közben. Így aztán nem volt nehéz elvenni és visszarakni úgy, hogy ne is sejtse, mi történik a háta mögött.

- Tudom, hogy ott van a bizonyíték a lakásán - mondta az őrmester -, de e nélkül nem tudom megszerezni, mert nem kapok házkutatási parancsot. Látod, Zsebi, a mi bürokráciánk még a saját embereit is akadályozza. A bűnözőkkel kell szövetkeznünk a bűnözők ellen. Érted te ezt?

- Nem, őrmester úr, ezt én se értem. De ugye amit megígért...

- Állom a szavam, Zsebi! Nincs följelentés, nincs sitkó, se Bivaly. Most nincs, de nagyon vigyázz, nehogy mégis elkapjalak!

Az őrmester megszerezte a hön áhított bizonyítékokat, és hamarosan fölgöngyölítették a gyilkossági ügyet. Lókötő és társai rács mögé kerültek. Azóta se tudják, ki engedte be a rendőrséget a lakásba. Az öreg zsebes nem sajnálta őket, mert szívből gyűlölte az erőszakot. No, meg véletlenül a fülébe jutott az is, hogy a nő, aki csak úgy pittyegett rá, Lókötőhöz költözött...

Elment az őrre, hogy gratuláljon az őrmesternek a soron kívüli előléptetéséhez. No, meg azért is, hogy a szavát vegye, miszerint az ő neve egyetlen aktában se szerepel.

Azóta is gyakran találkoznak. Zsebi adott néhány jó ötletet a zászlósnak, ő pedig nem firtatta, miért nincs már megint tisztességes munkahelye, meg hogy mi tűnt el amerre járt - kelt az éjszakában.

*

Csak ült a padon a parkban, hallgatta a gesztenyék halk kopogását, és elmélkedett. Aztán egy nagydarab, őszes férfi ült le mellé. Nem is köszönt, csak letelepedett.

- Mi újság, Zsebi? - kérdezte. - Nem hallottál valamit a ga- gyizókról?

- Öreg vagyok én már, hadnagy úr. Nekem már senki nem mond semmit. Miért nem kérdezi meg a fiatalokat?

- Ugyan, Zsebi - tette a vállára a kezét a másik. - Én tudom, hogy még most is te vagy a legjobb a szakmában...

- Kár, hogy csak maga tudja - sóhajtott föl az öreg zsebes -, mert akkor talán nem esett volna meg rajtam ez a csúfság. Képzelve; ma reggel a villamoson valaki kiemelte a belső zsebemből a pénztárcámat!

- Hmm...- ráncolta össze a homlokát a másik. - Furcsa, hogy ebben a gagyizós ügyben napok óta képtelen vagyok előbbre lépni...- Aztán fölállt, s ahogy jött, szó nélkül elballagott.

Az öreg zsebes meg csak nézett maga elé, és hallgatta a gesztenyék kopogását. Közben arra gondolt; mivé lesz ez a világ, ha már a tolvajok is meglopják egymást?...

***